

Технологически карта нохчийн меттан 5 кл.

Урокан тайпа: Довзийтаран.

- Урокан цӀе:
ЦӀердешнийн легарш.

- **Урокан гӀирс:**
- учебник
- тетрадь
- ручка
- презентаци

Х10ТТОШ ДОЛЧУН ХЪЕСАП. (гайтaмаш)

● Галашонаш:

1. Кхеторан (предметни)

*Хаа деза ц1ердешан маъ1на,
муълхачу хаттаршна жоп ло цо,
цуънан морфологически билгалонаш
(класс, терахъ, дожар, легар).
Ц1ердешан дожарийн чаккхенахъ
долу хаар шордар. Легар бохург х1ун
ду хаар. Маса муълхачу легаршка
декъало ц1ердешнаш. Хаа деза, муха
билгалдоху ц1ердешнийн легарш.*

Кхиоран

(метопрредметни)

Ц1ердашах 1амийнарг карладаккхар.

Хаарийн актуализаци яр.

Кхетош – кхиоран (личности)

Нохчийн матте болу безам кхиор.

Дешархойн хаарш шордар.

Урокан тема	Урокан этапш.	Этапан 1алашонаш	Хъехархочун болх.	Дешархойн болх.	Х1оттош долчун хъесап(гайтамаш)		
					Предметни	Личностни	Метапредметни
1. Ц1ердешнийн легарш	I. Организацио нно – моти- вационни этап.	Дешаран г1уллакхдар- на ойла т1еерзор.	Маршалла хаттар, дешархой урокан кийча хилар талллар.	Хъехархочуын га дуюхьал маршалла хаттар.		Х1ора дешархочо урокан мотиваци яр.	Регулятивни (х1ораммо а шен белхан меттиг кечъяр) Познаватель- ни (керлачу хаамца болх бар).

<p>2.Хаарийн актуализаци яр.</p>	<p>Коьрта я мехала долчунна тге тидам бахийтар.</p>	<p>Хьехархочо хаттарш ло: 1.Стенах олу ц1ердош? 2.Муха хийцало ц1ер-аш? 3.Пред-ехь ц1ердош муьлха меже хила тарло? 4.Ц1ер- аш муха хуьлу? 5.Ц1ерд- ийн муьлха терахьаш девза шуна? 6.Ц1ерд- ийн мас дожар ду?</p>	<p>1.Хьехархочуьнга ладуг1у, хаттаршна жопаш ло. 2.Ц1ердешнаш морфологин аг1орхьара толлу (тешамах, къоламца, аьзнаш,машаре, лоьро, молха,чармо). Кластеран кепаци толлу. 3.Ц1ердош- тешамах; б)юьхь. кеп.- тешам; в)долахь я юкьара-юкьара; г)класс- бу-бу; д)терахь- цхьаллин, е)дожар- хотталург.</p>	<p>Тгедиллар кхочуш дар. Хьалха 1амийнарг карладаккха р</p>	<p>Маь1на дар. (Смыслообр азование)</p>	<p>Коммуника- тивни (ларамца цхьа барт хилар). Познавательни (моделировани и)</p>
---	--	--	---	--	---	---

<p>3. 1амийнарг карладаккхар</p>	<p>Ойла т1е а ерзийна, кхетамца болх бар.</p>	<p>2. Ц1ердешнаш морфологин аг1орхъара талла (тешамах, къоламца, аьзнаш, машаре, лобро, молха, чармо). Кластеран кепаци талла. 3.Классни уьн т1ехь болх. Суффиксаш д1а а язйой, цаьрца ц1ердешнаш кхолла. Суффикс – аш, -ш, -наш, -рчий. Масала: кучамаш, забарш, лаьмнаш, г1ожмаш, седарчий.</p>		<p>Предметни Хаарш карладахар</p>	<p>Маь1на дар. (Смыслообризование) (Самоопределение)</p>	<p>Коммуникативни:ларамца цхьа барт хилар, тобанашкахь болх бо, Познавательни: маь1на дан тема. (моделировани)</p>
---	---	---	--	-----------------------------------	--	--

<p>4.Кхолларалин болх</p>		<p>Синквейн (масал)дала де духарш бохучу цтердешна.</p>	<p>Дешархоша шайн ц1ахь бан белла болх д1аязбо. Синквейн (масал) даладо. Духарш: кучамаш, йовлакхаш, мачаш .Кучамаш- хаза,еха, дарин. Йовлакхаш- даккхий, кьорза,шола. Мачаш- боьмаша, аьхна, чимчарг1ашц а. Кучамаш- тегна,эцна, т1еюьйхина. Йовлакхаш- д1атиллина, хазахетта, нисдина. Мачаш- хьаьжна,эцна, кога юьйхина.</p>	<p>Т1едиллар кхочуш дар. Проблема толлу, къастам бо</p>	<p>Самоопред елени, саморегуля ци. Маь1на дан тема</p>	
---------------------------	--	---	---	---	--	--

**5. Керла коьчал
йовзийтар.**

1.Дожаржш шайн хаттаршца д1аязде.
-Муха хийцало ц1ердош?
-Мас дожар ду нохчийн маттахь?
-Муьлхарш ду уьш?
2.Ло,некъ,мох, хьехархо боху ц1ердешнаш дожаршца хийца.
3.Хаттар:
Ц1ердешнаш дожаршца хийцадаларх х1ун олу,
а)форма хийцар;
б)легар;
в)чаккхенаш хийцар.
4.Хаттар:легийначу ц1ердешнийн коьчалниг дожарехь муьлха чаккхенаш ю? Билгалъяха уьш.
5.Тидам бе коьчалниг дожарехь чаккхенашка хьабжжина к1асточу деа легарийн.
Дешархошка йоьщуьйту 54-г1а параграф

1.Ло,некъ,мох, хьехархо боху ц1ердешнаш дожаршца хуьйцу.
Масала:
Ц1.некъ
Дл.некъан
Л.некъана
Др.некъо
К.некъаца
Х.некъах
М.некъе
Дс.некъал
3.Дешархоша жоп ло:легар.
4.Ц1ердешнийн коьчалниг дожарехь чаккхенаш билгалъйоху.
5.Тидам бо коьчалниг дожарехь чаккхенашкахь хьабжжина к1асточу легарийн.
1-легар
- ца (ц1ерд,цхьал, тер.) - -- аца (коьчалниг дожарехь чаккхенаш)
2-легар –нца,
-рца.
3-легар –ица
4-легар-чуьнца.
Дешархоша йоьшу 54-г1а параграф.

Керла предметни хаар

Смыслообразовани
Самоопределени

Познавательни:
керлачу материалц болх бар
Коммуникативни:
ларамца цхьа барт хилар.
Регулятивни:

**6.1амийнарг
т1еч1аг1дар.**

**1.Легаде:
диг,ирс,
аре,ахархо.
Чаккхенаш
билгалъяха
.Хаттарш
ло:1.
муълхачу
дожаран
чаккхене
хъаъжжина
къастадо
легар?**

**2.Х1ун дан
деза,
ц1ердош
коьчарниг
дожаре
хоттош?**

**1.Легадо:диг,
аре,ахархо.
Чаккхенаш
билгалъйоху.**

**Хаттаршна
жопаш ло.
2.Кхочушдо
251-г1а
шардар.**

Мотиваци

Регулятивни

**7.1амийнарг
т1еч1аг1дар.**

**1.Легаде:диг,ирс,
аре,ахархо.
Чаккхенаш
билгалъяха.
Хаттарш ло:
1.муълхачу
дожаран
чаккхене
хъаъжжина
къастадо легар?

2.Х1ун дан деза,
ц1ердош
коьчалниг
дожаре х1оттош?**

**1.Легадо:диг,аре,
ахархо.
Чаккхенаш
билгалъйоху.

Хаттаршна
жобпаш ло.

2.Кхочушдо 251-
г1а шардар.**

**Т1едиллар
кхочуш дар
Х1ора
дешархочун
схъакаро
деза нийса
жоп.**

**Маъна дан
тема.
Самоопределе
ни.
саморегуляц
и**

**Познавательни:
шен оьшуш йолу
материал къасто
хаар.
Коммуникативни:
Шен дагахъ дерг
нийса д1аяздан
хаар.**

<p>8.Жам1 дар</p>		<p>Урокана маъна а, жам1 а дар. Урокехъ 1амийнарг билгал а доккхуш, 1амош йолу материал йийцаре ярехъ дакъалаъцначу дешархошна оценокш а йохку.</p>	<p>Хаттаршна нийса жоп ло. Шабш бинчу балхана мах хадор, х1оттина хиллачу 1алашонаш дешархоша муха кхочуш йина хаар.</p>		<p>1амийначун жам1 дан 1ема</p>	<p>Регулятивни (таллар а, бинчу балхан мах хадор), шен м1аьна кхоллала. Коммуникативни: и: Познавательни: (анализ, жам1 дар)</p>
--------------------------	--	---	--	--	---------------------------------	--

9.Рефлекси

Дешархойн
хааршна жам1 дар-
шашь бинчу
балхана мах хадабо
суьрташца.
(смайлики)

- Солнце- малх. Со
массарел тоьлла ву!

Я самый лучший!;

- Луна- бутт. Со
тоьлларна
юккъехь дика ву!Я
молодец! Я среди
лучших.

-Ас дика болх бина,
амма кхин а дика
балур бу аьлла хета
суна!

Я работал хорошо.
Могу работать
лучше.

-Ас къа хьогур ду,
дешар тгехь.

Я буду стараться, я
подтянусь.

Шайна нийса
хетарг билгал
доккху

Маьна дар

Регулятивни:

Синквейн (масал)даладе духарш бохучу ц1ердешна.

AvizInfo.ru

ХАЗА, ЕХА, ДАРИН

*ТИЕЮБЙХИНА,
ХАЗАХЕТТА,
ЭЦНА*

ДАРИН КОЧ ЭЦНА.

Йовлакх хаза, доккха, шола

- Хьабжна, д1атиллина, нисдина
- Шола йовлакх эцна.

Мачаш боьмаша, аьхна, чимчарг1ашца

- Хьабжна, эцна, кога юбйхина
- *Боьмаша мачаш когана аьхна ю.*

Кластер

•3. Долахъ я
юкъара -
юкъара

•4. Кхетам болу я
боцу – кхетам болу

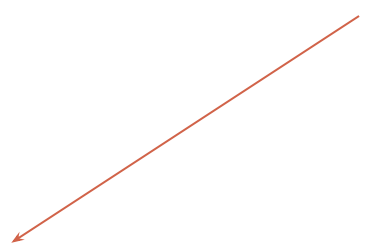
•5. Класс - бу -
бу

•1. цѣрдош -
тешамах

•6. Цхъаллин терахъ

•2. Юьх. кеп. -
тешам

•7. Дожар –
хотталург

Рефлекси

Со массарел тоьлла ю!

Со тоьлла чарна юккъехъ
ву!

*Бекалахъ, ненан мотт, ца хедаш, ца соцуш.
Хъайн хазчу мукъамца тхан дегнаш делош!
Бекалахъ, ненан мотт, тхан деган мерз хилий.
Бакъонца, машарца даха ницкъ луш!*

Баркалла!

